

دلایل دور جدید تنش میان ایروان و باکو/ ابعاد رقابت روسیه و ترکیه در منطقه قفقاز

تحلیلگر مسائل قفقاز گفت: واقعیت این است که باکو و ایروان صرفاً یک توافق آتش‌بس را به امضا رساندند که خروجی آن مشخص نیست اما ترکیه و روسیه مایل به کاهش و اتمام تنش در این منطقه نیستند.

به گزارش آران نیوز به نقل از ایلنا؛ «قاسم مومنی» تحلیلگر مسائل قفقاز در تشریح دلایل و ابعاد تنش جدید میان دو کشور ارمنستان و آذربایجان و احتمال ورود نظامی روسیه به این پرونده در گفت و گو با خبرنگار ایلنا اظهار کرد: تنش میان جمهوری آذربایجان و ارمنستان موضوع جدیدی به حساب نمی آید؛ چراکه از سال ۱۹۹۱ و پس از فروپاشی شوروی تا ۱۹۹۴ میان این دو کشور درگیری هایی رخ داد که تاکنون ادامه دارد. با گذشت بیش از سه دهه از آن دوران مشکل همچنان میان دو طرف باقی است و همچنان اختلافات مرزی میان باکو و ایروان ادامه دارد. از سوی دیگر باید توجه داشت که میان دو طرف هیچگونه صلحی پس از جنگ اخیر در قره باغ برقرار نشده است؛ بلکه فعلاً دو طرف با میانجیگری روسیه یک آتش بس نصف و نیمه را قبول کردند. بر اساس داده های موجود اختلاف در مورد گذرگاه لاپین، شهر خان کندی، گذرگاه زنگه زور و غیره ادامه دارد و صرفاً ما شاهد برقراری یک آتش بس میان دو کشور هستیم.

وی ادامه داد: هدف از برقراری این آتش بس آرام کردن دو طرف و بازگشت آنها به میز مذاکره بود که به نظر من تا همین حالا این موضوع ناموفق بوده است و یکی از دلایلش را می توان تنش های اخیر دانست. در طول این مدت نیکول پاشینیان، نخست وزیر ارمنستان از سمت خود کنار رفت و با برگزاری انتخابات مجدداً به قدرت بازگشت و این در حالی است که بازیگر اصلی پرونده مذکور را باید ترکیه و روسیه دانست. حقیقت این است که مسکو و آنکارا به عنوان دو قطب اصلی این پرونده در حال تامین منافع خود بر اساس سیاست های کلان نظامی امنیتی و اقتصادی خود هستند و به همین دلیل ما یک پرونده چند ضلعی را شاهد هستیم که محور امنیتی سیاسی و نظامی آن با یکدیگر درآمیخته شده است و بسیاری معتقدند که جمهوری آذربایجان در این پرونده منافع خود را تامین نکرده و صرفاً مشغول امتیازدهی است.

این کارشناس مسائل سیاسی تصریح کرد: برخی از تحلیلگران با اشاره به رفتار باکو و ایروان و همچنین با نگاهی به اقدامات مسکو و آنکارا معتقدند که جمهوری آذربایجان صرفاً منافع زیادی به ترکیه و روسیه داده است که در آینده نزدیک این بازدهی بیشتر عیان می شود. به همین دلیل معتقدم ترکیه و روسیه به هیچ وجه مایل نیستند که اوضاع میان ارمنستان و آذربایجان به سمت صلح و ثبات دائمی متمایل شود و هر دو در حال استفاده از اختلاف ها هستند تا بتوانند منافع خود را تامین کنند. حالا تنش میان دو طرف هم بار دیگر بالا گرفته است و اخیراً گزارش شده که در مرز میان آذربایجان و ارمنستان چندین سرباز کشته شده اند که این موضوع به نظر من مورد علاقه روسیه و ترکیه خواهد بود. در این میان رئیس جمهور ارمنستان خواهان مداخله نظامی روسیه در مرز مشترک با آذربایجان شد و این در حالی است که چندی قبل روس ها نیروهای خود را در این منطقه مستقر کرده بودند و نمی توان این موضع پاشینیان را یک موضوع جدید دانست.

وی در پایان خاطرنشان کرد: به نظر من ایروان به دنبال آن است تا مسکو مداخله نظامی را در منطقه مذکور در دستور کار قرار دهد. با تمامی این تفاسیر به نظر من اوضاع در کوتاه مدت و میان مدت به همین روند ادامه خواهد داشت و اختلاف میان دو طرف افزایش پیدا خواهد کرد. از سوی دیگر، روسیه به دنبال تحکیم نفوذ خود در قره باغ است و حتی گفته می شود که پاسپورت های روسی به برخی از شهروندان این منطقه داده شده است؛ چراکه رقابت میان مسکو و آنکارا در قفقاز به تازگی شروع شده و این رقابت در حوزه اقتصاد و همچنین ترانزیت انرژی تشدید شده است. در حقیقت ما شاهد یک بازی جدید با ابعاد گوناگون هستیم که می تواند اوضاع را پیچیده تر کند و در این میان آذربایجان و ارمنستان صرفاً بازیگران حاشیه ای به حساب می آیند و ترکیه و روسیه به عنوان دو قطب اصلی در حال کسب منافع مورد نظر خود هستند.